

PAPER DETAILS

TITLE: Yumusak Güç Kullaniminda Hollywood Filmlerinin Rekreatif Karate Özelinde Incelenmesi

AUTHORS: Fuat GÖKDERE,Pinar GÜZEL GÜRBÜZ

PAGES: 306-326

ORIGINAL PDF URL: <https://dergipark.org.tr/tr/download/article-file/2813447>

Yumuşak Güç Kullanımında Hollywood Filmlerinin Rekreatif Karate Özelinde İncelenmesi*

Fuat GÖKDERE^{1†}, Pınar GÜZEL GÜRBÜZ²

¹Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Manisa.

²Manisa Celal Bayar Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi, Manisa.

Orijinal Makale

Gönderi Tarihi: 05.12.2022

Kabul Tarihi: 02.04.2023

DOI: 10.25307/jssr.1214761

Online Yayın Tarihi: 30.06.2023

Öz

Çalışmanın amacı, Amerika Birleşik Devletleri'nin yumuşak gücü Hollywood filmlerini rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun tercih edilmesinde/edilmemesinde bir yumuşak güç unsuru olarak kullanıp kullanmadığının tespiti ve analizidir. Nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseninde tasarlanan bu çalışmada verilerin elde edilmesinde doküman incelemesi, verilerin analiz edilmesinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Araştırmada elde edilen verilerin analizinde yumuşak güç ve sinema arasındaki bağlantıyı temellendirmek amacıyla özellikle Hollywood yapımı, karate-do konulu filmler ve diziler analiz edilmiştir. Araştırmaya konu olan kitap ve makalelerde esas kaynaklara ulaşılmıştır. Rekreatif karate-do konulu Hollywood filmlerinin analiz edilmesiyle elde edilen verilere göre 1950 ve 1980 yılları arasında Japonya teknoloji başta olmak üzere birçok alanda ABD'yi geride bırakmıştır. Kung-fu sporu konulu filmlerin Hollywood tarafından yayınlandığı ve mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak çalışılması gerektiği algısının bireyler üzerinde oluşmasında bu filmlerin planlı ve etkili bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. 1984 yılından itibaren giderek gelişen ve ABD için tehdit unsuru haline gelen Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilerlediği dönemlerde ise, ABD'nin yumuşak gücünün etkili kullanım alanı olan Hollywood filmlerinde Japon kültürünün bir sanatı olan karate-do konulu filmlerde kullanılan söylemler, müzikler, kıyafetler ve odyovizüel unsurlar aracılığıyla mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun çalışılması gerektiği algısının izleyiciler üzerinde oluştuğu ve bu filmlerin planlı ve etkili bir şekilde kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Anahtar kelimeler: Rekreasyon, Karate, Yumuşak güç, Film analizi.

Investigation of Hollywood Films in the Use of Soft Power Specially in Recreative Karate

Abstract

The aim of the study is to determine and analyze whether the United States of America uses soft power Hollywood movies as a soft power element in the preference/not choosing of karate-do as a recreational activity. In this study, which was designed in a phenomenological design, one of the qualitative research designs, document analysis was used in obtaining the data, and descriptive analysis method was used in the analysis of the data. In the analysis of the data obtained in the research, especially Hollywood productions, karate-do movies and TV series were analyzed in order to base the connection between soft power and cinema. The main sources have been reached in the books and articles that are the subject of the research. According to the data obtained by analyzing the Hollywood movies on recreational karate-do, between the years 1950 and 1980, Japan surpassed the USA in many fields, especially in technology. It is seen that movies about kung-fu sports are broadcast by Hollywood and these movies were used in a planned and effective way to create the perception that they should be studied as a recreational activity specific to combat sports. In the advancing periods of the People's Republic of China, which has been developing gradually since 1984 and has become a threat to the USA, the discourses, music, clothes and audiovisuals have been used in the films on karate-do, an art of Japanese culture, in Hollywood films, which are the effective use of the soft power of the USA. It has been concluded that the perception that karate-do sports should be studied as a recreational activity, especially in combat sports, is formed on the audience and these films are used in a planned and effective way.

Keywords: Recreation, Karate, Soft power, Film analysis.

***Yazar Notu:** Bu makale, Fuat GÖKDERE'nin "Yumuşak Güç Kullanımında Hollywood Filmlerinin Rekreatif Karate Özelinde İncelenmesi" başlıklı Yüksek Lisans Tezinden üretilmiştir.

† **Sorumlu yazar:** Fuat GÖKDERE, E-posta: fuatgokdere78@gmail.com

GİRİŞ

Bireyler sinemaların kurgusal olduğunu bildikleri halde, sinemadaki karakterlerle izleyicilerin bağ kurmalarından dolayı sinemada anlatılan olaylara izleyiciler dahil olabilmekte ve bunun neticesinde yeme-içme kültürü, moda, tercihler, algılar etki altına alınarak izleyicilerin zihinlerinde değişime uğrayabilmektedir. İzleyicilerin algı ve tutumlarını kendi çıkarları doğrultusunda yönlendirmek isteyen devletler, sinemayı bir araç olarak kullanabilmektedir. Dünya ile ilgili bilgilerin, düşüncelerin televizyon aracılığıyla hem işitsel hem de görsel duylara hitap etmesi, internet ve sosyal medya ağlarının çoğalması filmlere olan ilgiyi artırabilmektedir. Gazete haberi veya kitap okuma alışkanlığı olmayan kitleler için filmlerde sunulan farklı düşünsel veriler, ifadeler, kostümler, temalar yolu ile izleyiciler verilmek istenen konu hakkında sempati kazanabilmekte veya bu konuyu sevimsiz, itici veya soğuk bulabilmektedir. Eğer istediğim şeyi isteyebilmeni sağlayabilirsem, o zaman yapmak istediğim şeyi yapmaya seni zorlamama gerek kalmaz felsefesine dayanan yumuşak gücün unsurları arasında bulunan spor, dizi film ve sinema izleyici kitlesi üzerinde rekreatif etkinliklerin tercih edilmesi/edilmemesi amacıyla kullanılabilmektedir. Amerika Birleşik Devletleri'nin yumuşak gücü Hollywood sinema sektörü ile başka ülkelerin sinema sektörleri arasında birçok fark bulunabilmektedir. Başka ülkeler, sinemaları ile kendi izleyici kitlelerine yönelik yayınlar yapabilirken, Hollywood'un dünya çapında izleyici kitlelerine ulaşarak izleyicilerin algıları ve tercihleri üzerinde etki yapabilmesi temel fark olarak değerlendirilebilmektedir. Hollywood sinema sektörünün ABD'nin ticari kazanımlarının ötesinde dünya çapında ihraç ettiği sinemalarda oluşturduğu karakterleri geniş kitlelere sevdirmeyi başardığı söylenebilmektedir. Dolayısıyla sinemalarda sunulan kahramanların tercih ettiği rekreatif etkinlikler, ABD'nin tercih edilmesini istediği rekreatif etkinlikleri temsil ederek izleyiciler üzerinde etkili olabilmektedir. Bu çalışmada, ABD'nin yumuşak gücü Hollywood dizi ve filmlerini rekreatif etkinlik olarak mücadele sporları özelinde karatedo sporunun tercih edilmesinde/edilmemesinde bir yumuşak güç unsuru olarak kullanıp kullanmadığı analiz edilmiştir.

Rekreasyon, Karate ve Yumuşak Güç Kullanımı

Rekreasyon anlam, içerik ve kapsam bakımından birçok etkinliği içine almaktadır. Bu noktadan hareketle rekreasyon ile ilgili çeşitli tanımlamalar ve açıklamalar yapılmıştır. ABD İçişleri Bakanlığı Açık Hava Rekreasyon Bürosu (BOR-Bureau of Outdoor Recreation) rekreasyonu, bireylerin fiziksel ve ruhsal açıdan yenilenmelerini ve rahatlamalarını sağlayan geleneksel, basit etkinlikler şeklinde tanımlamıştır (BOR, 1966). Bireyler temel ihtiyaçlarını karşılamak, geçimlerini sağlamak ve hayatlarını idame etmek amacıyla çalışma hayatında yer almaktadır. Bireylerin bu çalışma zamanı dışında kalan serbest zamanlarında yaptıkları, Latince "recreatio" kelimesinden gelen yenilenme, yeniden yaratılma, dinlenme anlamında Türkçeye çevrilen, bireysel veya grup halinde gönüllü olarak katıldıkları dinlendirici ve eğlendirici faaliyetlere rekreasyon denmektedir. Rekreasyon başka bir deyişle, bireylerin serbest zamanlarında bireysel veya grup halinde gönüllü olarak katıldıkları, kişisel doyum sağlayan aktivitelerdir (Karaküçük, 2014).

Frye (1980)'e göre rekreasyon; insan kültürünün ve medeniyetin inşası, bireyin kendi yaratıcı kapasitesinin etkinliğidir. Bu düşünceyi destekleyen bir başka çalışmada ise, Amerikan kültürünü ve tarihini şekillendiren etkenlerin başında rekreasyonel etkinliklerin geldiği ifade

edilmektedir (Cross, 2004). Tüm canlıların rekreatif faaliyetlere ihtiyacı olduğu söylenebilmektedir. Örneğin bir bireyin beslediği köpeği ile oyun oynaması sıradan bir durum olarak algılanabilmektedir. Bununla birlikte bireyin rekreatif futbol etkinliğine köpeğini dâhil etmesi rekreasyonun kapsam genişliğini göstermesi açısından oldukça önemli görülmektedir (Pınar, 2022). Rekreasyonel faaliyetlerin yönlendirilmesi son derece önemlidir. Örneğin balık beslemek güzel bir rekreasyonel faaliyet iken pirana gibi yırtıcı ve yasak balıkların Türkiye’deki su kaynaklarına bırakıldığının tespit edilmesi nedeniyle bu rekreasyonel faaliyet bireysel ekolojik saldırı olarak kabul edilebilmektedir (Demirbaş ve Pınar, 2020). Dolayısıyla rekreatif etkinliklere katılan bireylerin başkalarına ve doğaya zarar vermemesi esastır denilebilmektedir. Rekreasyonel faaliyetler içerisinde ayrımcılığa izin verilmemesi önemli görülmektedir. Konu ile ilgili Şahin’in Star Gazetesi için kaleme aldığı Türk-Yunan ilişkilerine dair yazısında değindiği AEK kulübünün yaşadığı ayrımcılık güncel bir örnek olabilmektedir. Yunanistan’ın en köklü ve büyük spor kulüplerinden AEK’nın (Athlitiki Enosis Konstantinopoleos-İstanbul Spor Birliği) 1924 yılında İstanbul ve Anadolu’dan Atina’ya gelen Rumlar tarafından kurulmuş bir kulüp olmasının yanında Türkiye ile olan bağlarından ötürü ülkemize karşı fanatizm beslemedikleri için spor kulübü ve taraftarları birçok kez ayrımcılığa maruz kalabilmektedir (Şahin, 2021). Bu noktadan hareketle hem rekreasyon liderlerinin hem de rekreasyonistlerin doğayı koruyan, insan haklarına saygılı, hoşgörülü, cana yakın kişilik özelliklerine sahip olmalarının rekreasyon kültürünün gereği olduğu söylenebilmektedir.

Rekreatif etkinliklerin içerisinde yer alan karate-do mücadele sanatı 2020 Tokyo Olimpiyatları’nda Türkiye’ye en fazla madalya getiren branş olmasından ötürü dikkat çekmektedir. Karate-do tanımı “kara” boş, “te” el ve “do” yol şeklinde verilip bu tariften hareketle karate-do silahsız savunma sanatıdır (Chindarkar vd., 2021) şeklinde yapılabilse de bu tanım geleneksel karate-do ve özellikle rekreatif karate-do için eksik olabilmektedir. Zira geleneksel karate-do içerisinde bulunan kobu-do sanatını (silah sanatı) ve benzer şekilde geleneksel çalışmaları tanım dışında bırakmak rekreasyonel amaçları tam olarak karşılamayabilmektedir. Rekreatif karate-do tanımını yapabilmek için karate-donun tarihçesinden bahsetmenin yerinde olabileceği düşünülmektedir. Gonzalez’e göre (2021) karate-do ismi Japon kültürünün bir ürünü olarak doğmuştur. Başlangıçta “Te”, “To de” veya “Okinawa-te” ismiyle anılan bu savunma sanatı Okinawa adalarında doğmuş (Yadav, 2021) ve günümüze kadar ezoterik olarak aktarılagelmiştir (Akman, 2013:). Ezoterizm anlamı açık olmayan, sadece belirli, seçilmiş kişilere aktarılan, bu kişiler dışındakilere gizli olan bilgi ve öğretiler bütünü olarak tariflenebilmektedir (Başdemir, 2016). Japon geleneksel eğitim yöntemi tekrarların artan bir yoğunlukla devam ettirilmesi, gösterip uygulatma ve ezoterik olarak hissettirme esasına dayanmaktadır. Günümüzde bu köklü geleneği yaşatan dojolar (karate salonları) mevcuttur (Okuş, 2015). Karate-do’nun ezoterik bir aktarımla günümüze taşınmasının başlıca nedeninin Okinawa’da 1409 yılında Sho Hashi tarafından silahların yasaklanması olduğu düşünülmektedir. Bu yasak ilk yasaktır ve kör bıçakların dahi taşınması kesin şekilde yasaklanmıştır. İkinci yasak ise 1609 yılında Japon Satsuma Klanı tarafından gerçekleştirilmiş ve üç yüz yıldan fazla sürmüştür. Böylece asker olarak nesiller boyu aktarılan bir geleneğe sahip aileler bu ayrıcalıklı vasıflarından vazgeçmeye ve silahlarını terk etmeye zorlanmışlardır (Higaonna, 1997). Benzer durumun Osmanlı Devleti’nde de yaşandığı ifade edilebilmektedir. I. Murad zamanında teşkil edilen yeniçeri ocağı, 1826 yılında, “Vaka-i Hayriye” (hayırlı olay) ile kaldırılmıştır. Yeniçerilerin taşkınlıkları ve düzen

içinde kalmamaları nedeniyle Osmanlı Devleti silah kullanmalarını yasaklamış ve son derece kanlı bir şekilde yeniçeri ocağını, yeniçerilerle birlikte yok etmiştir (Erarslan, 2021). Yeniçerilerin aksine, Okinawa’da samuraylar çalışmalarını gizli bir şekilde sürdürerek açık bir şekilde devlete karşı durmamış, ezoterik öğretilerle nesilden nesile geliştirdikleri mücadele sanatlarını günümüze kadar aktarmışlardır. Yasaklar sonucu iki savaş okulu doğmuştur. Birincisi “Te” olarak bilinen el tekniklerinin geliştiği sistemdir. Çiftçiler ve balıkçılar tarafından geliştirilen ikinci okul ise basit balıkçılık ve tarım aletlerinin göğüs göğüse savaş silahları olarak kullanılmasını içermektedir. Hem silahlı hem de silahsız mücadele sanatları, akşam karanlığında son derece gizlilik içinde yapılmıştır (Higaonna, 1997). Dolayısı ile karate-do mücadele sanatını salt çıplak el ile uygulanan bir sanat olarak değerlendirmek ve kobu-dodan ayırmak rekreatif karate-do açısından yetersiz görülebilmektedir. Bireyler hem çıplak el formları ile hem de rekreatif amaçlı kobu-do çalışmalarının yer aldığı etkinliklere haz amaçlı katılabilmektedir. Örneğin karate-do teknikleri içerisinde “tate shuto uke” bloğu kılıç el anlamına gelmektedir (Sopčić vd., 2019). Bu yönüyle karate-do mücadele sanatında yumruk ve kılıç aynı anlamda kullanılabilir.

İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Müttefik Kuvvetler Japonya’da tüm savaş sanatlarının çalışmasını ve geleneksel silahların kullanımını yasaklamıştır (Nimura vd., 2021). Bu yasak, karate-do tarihinde alanyazında henüz yer almayan üçüncü yasaktır ve karate-do için kırılma noktası olarak ifade edilebilmektedir. Üçüncü yasağın, çıplak el ile savunma sisteminden oluşan karate-do mücadele sanatının ezoterik olarak gizli bir şekilde çalışılmasında ve nesilden nesile devam ettirilmesinde önemli bir faktör olduğu söylenebilmektedir. Ayrıca bu dönemde mutfak bıçakları ile savunma sanatının gelişim gösterdiği düşünülmektedir. Dolayısı ile rekreatif karate-donun salt çıplak el tekniklerinden ziyade daha geniş kapsamlı çalışmaları içerdiği görülmektedir.

Rekreatif karate-do çalışmalarının bireylerin yaşam kalitesi ve yaşam tatminleri üzerinde olumlu etkilerinin olduğu ifade edilmektedir. Gökdere ve Cengiz’e göre (2021) karate-do antrenörlerinin yaşam kaliteleri ve yaşam tatminleri arasında pozitif yönde bir ilişki olmakla birlikte, yaşam kalitesi alt boyutlarından fiziksel sağlık, psikolojik sağlık, sosyal ilişkiler ve çevre alt boyutlarında anlamlı farklılıklar olduğu değerlendirilmektedir.

Rekreasyonel karate ile sportif karate arasında bir farktan söz edilmektedir. Sportif karate çalışmalarının rekreatif karate çalışmalarına göre yarışma esaslarıyla daha dar kapsamda öğretilerle devam ettiği, sportif kısıtlayıcı kuralları olduğu düşünülmektedir (WKF, 2020). Rekreasyonel karate-do, kobu-do gibi geleneksel çalışmalarla birlikte daha geniş bir alanı kapsayan, yürümeye başlayan bir bebekten (düşme eğitimi, dönme, yuvarlanma şeklinde uygulanan kulak ve denge eğitimi gibi aktiviteler) yaşlı bireylere kadar yaşam kalitesini artıran serbest zaman çalışmalarını içerebilmektedir. Mendonça ve diğerlerine göre (2017) rekreatif etkinlik olarak kendo sporu yapan aktif yaşlı yetişkinlerin, spor yapmayan gruba oranla fiziksel kalite ve çevre alt boyutlarında yaşam kalitelerinin daha yüksek olduğu ifade edilmektedir. Öden ve Van Giersbergen’e göre (2021) hastaneye yatış vakalarının %84’ü düşme vakalarından kaynaklanmaktadır. Düşme vakalarının ise %32’si yaralanmalarla, %4 ile %6 oranında ise ciddi yaralanmalar hatta ölüm ile neticelenmektedir. Dolayısıyla karate-donun düşme eğitimi ile başladığı söylenebilmektedir. Üç tarafı denizlerle çevrili bir deniz ülkesi konumunda olan Türkiye Cumhuriyeti Devleti ve benzer deniz ülkelerinde deniz ve

kara taşıtlarının tutması, vertigo, mide bulantısı gibi sağlık sorunlarının tedavisinde pediatrist, nörolog, oftalmolog, ortopedist ve fizyoterapist ile birlikte tedavi önerilmektedir (Akcan, 2018). Düşme, dönme, yuvarlanma gibi rekreatif karate etkinlikleri bu tür sağlık sorunlarının azaltılması konusunda etkili olabilmektedir.

Aras'a göre (2017) okul çağı çocuklarında gözlerin kapatılıp gözlerle 8 rakamını çizme, saat 12 ve 6 yönünde, saat 3 ve 9 yönünde, saat 2'den 8'e oblik göz hareketi, saat 10'dan 4'e oblik göz hareketi, saat 12'den başlayıp saat yönünde ve tüm bu hareketlerin tersi yönünde rakamları takip etme hareketi uygulanarak sağ ve sol gözün tedavi öncesi ve sonrası hipermetropi dereceleri karşılaştırıldığında bu egzersizlerin yakın görme ve keskin görme alt boyutlarında anlamlı farklılıkları gözlenebilmekte, hipermetropi kusurları üzerinde olumlu yönde etkileri olabilmektedir. Örneğin Matsumaru Ryu Okinawa-te stilinde mokuso (meditasyon) çalışması, diğer stillerden farklı olarak göz açık ve 2 metre uzaklıkta tek bir noktaya bakılarak uygulanmaktadır ki, adı geçen bu çalışmaların göz tembelliği üzerinde faydalarının olabileceği düşünülmektedir.

Rekreatif karate, salt dövüş teknikleri eğitiminden ziyade sosyalleşme ve haz amaçlı katılımın sağlanabildiği etkinlikler olarak yorumlanabilmektedir. Bu yönüyle rekreatif karatenin kişiler arası sosyal ilişkiler üzerinde olumlu etkilerinden söz etmek mümkündür. Duygusal istikrarsızlık yaşayan sporcular, deneyime açık bireyler kibar, mütevâzi, yufka yürekli, esnek, diğer insanlarla duygusal bağları kuvvetli eğitimciler ile rekreatif karate etkinliklerine katılarak iletişim kurmada ve uyum sağlamada daha başarılı olabilmektedir (Öktem vd., 2016). Dolayısı ile karate-do sanatını, geleneksel karate-do metodlarından ayrı, silahsız savunma sporu olarak düşünmek eksik bir tanımdır denilebilmektedir.

Sonuç olarak karate-do için rekreatif bir tanım yapmak gerekirse, “Karate-do Japonya’nın Okinawa adalarında korunma içgüdüğü ve mevcut zorlukları aşma çabasından doğan, hayatta karşılaşılacak fiziki ve psikolojik zorluklara hazırlıklı olmak, bu engelleri aşmada fiziki ve psikolojik çalışmalar yapmayı içeren savunma sistemidir.” şeklinde tanımlanabilmektedir.

Yumuşak güç, "Eğer istediğim şeyi isteyebilmeni sağlayabilirsem, o zaman yapmak istediğim şeyi yapmaya seni zorlamama gerek kalmaz" felsefesine dayanmaktadır. (Nye, 2002). Yumuşak gücün temel hedefleri arasında medya, finans ve iş çevreleri, üniversiteler, kuruluşlar olabilmektedir. Bununla birlikte yumuşak güç unsurlarından olan değerler vasıtasıyla popüler spor branşlarında uygulanabilmektedir. Örneğin ABD’de “National Basketball Association” adı ile faaliyet gösteren ve Ulusal Basketbol Kuruluşu’nun düzenlediği NBA turnuvaları, dünya üzerinde 212 ülkeden 42 ayrı dile çevrilerek 750 milyon sporsever tarafından izlenebilmektedir. İletilmek istenen politik mesajlar basketbol sporcuları arasındaki ünlülerin davranışları veya sinemalarda sunulan görüntüler vasıtasıyla yumuşak güç kullanılarak gönderilebilmektedir (Yılmaz, 2011).

Yumuşak gücün yavaş ve ağır bir şekilde netice vermesinin yanında etkilerinin uzun yıllar boyunca devam ettiği söylenebilmektedir. Örneğin, Osmanlı Devleti bir yeri fethetmeden önce o muhite tüccarlarını göndermiş ve tüccarların Osmanlıyı anlatarak gönülleri fethetmesi sağlanabilmiştir. Dînî inanç ve özgürlüklerinde serbest bırakılan halkla birlikte uzun yıllar boyunca uyum içerisinde yaşayabilmiştir. Zamanımızda Balkanlarda yaşayan insanların

büyük bir çoğunluğu Osmanlılara duyduğu ilgiden ötürü Türkiye'ye sempati duyabilmektedir (Turan ve Karanfil, 2017).

ABD günümüzde geleneksel medya araçları ile birlikte internet aracılığıyla yayınlanan weblog, podcast, facebook, twitter gibi sosyal ağlar, mobil mesajlar hatta dijital oyunlar aracılığıyla kamu diplomasisi faaliyetlerini etkin kılabilir. Ülkemizde Türkiye Radyo Televizyon Kurumu'nun (TRT) 2015 yılından itibaren İngilizce olarak yayınlanan TRT World adlı kanal çalışmalarına başlaması, Türkiye kamu diplomasisinin diğer ülkelerin kamuoyunu medya ile etkileme amacına örnek olarak gösterilebilmektedir (Karaağaç, 2019).

Özellikle covid-19 pandemi sürecinde sınırsız bir güce sahip olan medyanın ve medyada sunulan içeriklerin sorgulanmadan benimsenmesi (Ak, 2022) ve alanyazında 7. sanat dalı olarak adlandırılan sinemanın (Kırık, 2013) 21. yüzyılın en önemli kitle iletişim araçlarından biri olması, izleyicileri direkt veya indirekt olarak etkileyebilmesi nedenleriyle önemli bir yumuşak güç kaynağı olduğu düşünülmektedir. Sinemanın bu özelliğinin farkında olan devletler, kuruluşlar, gruplar veya bireyler fikirlerini, sosyal ve kültürel değerlerini, ulaşmak istedikleri hedeflerini diğer aktörlere yayarak üzerlerinde etki oluşturmak maksadıyla sinemayı bir yumuşak güç unsuru olarak yoğun bir şekilde kullanabilmektedir (Karakoç ve Mert, 2013).

Yumuşak gücün müzik, yaşam tarzı, kültür, beslenme alışkanlıkları, eğitim, güncel kullanılan dil, değerler, diziler, sinema gibi unsurları olabilmektedir. Sinema ve dizi filmler, yumuşak güç unsurlarının en başında gelebilmektedir. Çünkü, kısa süre içerisinde büyük kitlelere ulaşabilmektedir. Yumuşak güç unsurlarının en önemlisi olan dizi film ve sinema, uluslararası aktörlerin başkalarının algılarını şekillendirmek, zihinlerini istenilen politik amaçlara ulaşabilmek maksadıyla dönüştürmek için sıklıkla kullanılabilir. Bu noktadan hareketle ABD'nin belki de en önemli yumuşak güç kaynağı Hollywood dizi film ve sinema sektörüdür denilebilmektedir (Medin ve Koyuncu, 2017).

Bu araştırmanın amacı "Yumuşak güç" kavramının açıklanması ve etki alanı oldukça geniş olan ve olanaklarını her zaman kendi çıkarları için kullanmayı tercih eden ABD'nin yumuşak güç unsurlarının en önemlisi ve dünyada alanında en iyi dizi film ve sinema sektörü olarak görülen Hollywood'u, rekreatif etkinliklerin karate-do özelinde tercih edilmesinde/edilmemesinde bir yumuşak güç unsuru olarak nasıl kullandığının tespiti ve analizidir. Araştırmanın hipotezi ise "ABD yumuşak gücü Hollywood dizi film ve sinema sektöründen, Çin'in teknoloji devi haline geldiği dönemlerde Japon kültürünün bir sanatı olan karate-donun olumlu imajla anlatıldığı ve mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun yapılması gerektiğini telkin eden; Japonya'nın teknoloji devi olduğu dönemlerde ise Çin kültürünün bir sanatı olan kung-fu konulu filmler içerisindeki karate-do sporunun yapılmaması gerektiğini telkin eden sahneler, söylemler, kostümler vb. odyovizüel unsurlar aracılığı ile rekreatif karate sporunun tercih edilmesinde/edilmemesinde planlı ve etkili bir şekilde yumuşak güç unsurlarından yararlanmaktadır." şeklinde formüle edilmiştir. Rekreatif karate branşında yumuşak güç unsurunun kullanımının uygulama alanına katkı sağlanması bu araştırmanın önemini ortaya koymaktadır. "Yumuşak güç kullanımında Hollywood dizi film ve sinemalarının rekreatif karate özelinde incelenmesi" çalışması yeni bir konu olması nedeniyle, farklı branşlara ait rekreatif etkinlikler özelinde Hollywood dizi

filmlerinin ve sinemalarının bir yumuşak güç unsuru olarak etkilerini konu alan özgün çalışmalara kaynak olabileceği düşünülmektedir.

METOT

Araştırma Modeli

Bu çalışmada hacimli materyaller üzerinde keşfetme ve yoruma dayalı bir çalışmayı amaçladığı için nitel araştırma yöntemi kullanılmıştır. Nitel araştırma, farklı disiplinler arasında bütüncül bir perspektifle, araştırmaya konu olan problemleri yorumlayıcı bir yaklaşımla derinlemesine irdelemeyi amaç edinen bir yöntemdir (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Araştırmada nitel araştırma desenlerinden olgubilim (fenomenoloji) deseni kullanılmıştır. Olgubilim deseni farkında olunan ancak derinlemesine ve ayrıntılı bir anlayışa sahip olunamayan olaylar, deneyimler, algılar, yönelimler, kavramlar ve durumlar gibi çeşitli türlerde olgulara odaklanmaktır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Dolayısıyla çalışmada Hollywood filmlerinde kullanılan sahneler, söylemler, müzikler vb. odyovizüel unsurlar aracılığıyla bireylerin algılarını, yönelimlerini, rekreatif tercihlerini etkileyen olgulara odaklanmak amacıyla nitel araştırma desenlerinden olgubilim deseni kullanılmıştır.

Evren-Örnekleme

Hollywood yapımı karate-do konulu tv dizileri ve sinema filmleri araştırmanın evrenini oluşturmaktadır. Bu kapsamda çalışmada amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi kullanılmıştır. Ölçüt örnekleme yöntemi, araştırmacı tarafından önceden belirlenmiş bir dizi ölçüt veya ölçütleri karşılayan durumların çalışılmasıdır (Yıldırım ve Şimşek, 2018). Bu amaç doğrultusunda çalışma grubuna dahil edilen dizi filmlerde ve sinemalarda Hollywood film sektöründe çekilmiş olması, karate-do konusunu içermesi ve erişime açık filmler olması kriterleri aranmıştır. Dolayısı ile yumuşak güç ile dizi film ve sinema arasındaki bağlantıyı temellendirmek amacıyla özellikle Hollywood yapımı karate-do konulu dizi filmler ve sinemalar amaçlı örnekleme yöntemlerinden ölçüt örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Bu kapsamda Kung-fu dizi filmi, Enter The Dragon filmi, Shōgun dizi filmi, The Karate Kid Filmi (1-2-3-4), Bloodsport filmi, American Samurai filmi, The Last Samurai filmi ve Cobra Kai dizi filmi araştırmanın örnekleme dâhil edilmiştir.

Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama aracı olarak doküman incelemesi yönteminden yararlanılmıştır. Araştırma kapsamında incelenecek olan olgu ve vakalar ile ilgili kitapların, resmî belgelerin, raporların vb. yazılı kaynakların yanı sıra fotoğraf, video ve ses gibi görsel-işitsel malzemeler de doküman incelemesinde kullanılabilir (Karataş, 2015). Bu bağlamda çalışmaya konu olan Hollywood dizi filmleri ve sinemaları, yumuşak güç ve rekreatif karate-do konularını ele alan kitaplar, bilimsel makaleler, dergiler, raporlar, internet kaynakları araştırılarak veri setine dâhil edilmiştir.

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmanın oluşturulması sırasında ayrıntılı alanyazın taraması yapılmıştır. Rekreasyon, karate-do mücadele sanatı, yumuşak güç, sinema konularını ele alan kitaplar, bilimsel makaleler, dergiler, raporlar, internet kaynakları, analiz edilip incelenmiştir.

Verilerin analizinde betimsel analiz yönteminden yararlanılmıştır. Miles ve arkadaşlarına göre analiz üç aşamadan oluşmaktadır:

1. Verilerin yoğunlaştırılması
2. Verilerin görsel forma getirilmesi
3. Sonuç çıkarma ve doğruluğunu teyid etme (Miles vd., 2014).

Wolcott'a göre elde edilen verilerin analizinde üç yol izlenmelidir:

1. Betimleme
2. Analiz
3. Yorumlama

Elde edilen verilerin orijinal şekli korunarak ve doğrudan alıntılara sık sık yer verilerek probleme ilişkin nelerin söylendiği ve hangi neticelerin ortaya koyulduğu betimleme yoluyla ortaya çıkarılmaktadır. Veri setinde direkt olarak gözlemlenemeyen, kavramların kodlanması, tasnif edilmesi yoluyla temalara ulaşılması ve bu temalar arasındaki “neden” ve “nasıl” sorularına yanıt aranılan anlamlı ilişkilerin ortaya çıkarılması analiz yoluyla elde edilmektedir. Betimleme ve analiz yoluyla elde edilen bulguların ne anlama geldiğini açıklamak ise yorumlama basamağının temel işlevidir (Wolcott, 2009).

BULGULAR

Araştırmanın bu bölümünde ilk olarak dizi filmlerde ve sinemalarda rekreatif karate-do sporunun tercih edilmesinde/edilmemesinde etkili olabilecek önceden belirlenmiş temalar ile yumuşak güç unsurları ortaya koyulmuştur. Ardından iki uzman tarafından farklı zaman ve mekânda filmlerin ayrıntılı izlenmesiyle her bir temaya ilişkin ayrıntılı veriler elde edilip kayıt altına alınmıştır. Daha sonra kayıt altına alınan veriler düzenlenmiş ve konu ile ilgili yapılan önceki araştırmalardan doğrudan alıntılar ile desteklenerek yorumlanmıştır.

Tablo 1. İzlenen film ve dizi film süreleri

İzlenen Film ve Dizi Film Adları	Saat	Dakika	Saniye
Kung Fu Dizi Filmi (1. Sezon 6 Bölüm)	6	13	58
Shōgun Dizi Filmi (4 Sezon)	8	46	22
Enter The Dragon Filmi	1	42	
The Karate Kid Filmi	2	6	
The Karate Kid II Filmi	2	53	
The Karate Kid III Filmi	1	52	
The Next Karate Kid Filmi	1	47	
Bloodsport Filmi	1	32	
American Samurai Filmi	1	34	
The Last Samurai Filmi	2	34	
Toplam Süre	25 saat	359 dakika	80 saniye

Tablo 1 incelendiğinde araştırma kapsamında 8 filmin ve 2 dizi filmin 1860 dakika 20 saniye izlenerek analiz edildiği görülmektedir.

Kung Fu Dizi Filmi

Amerikan liderleri çoğunlukla rekabet ettikleri liderlerin hesaplarından daha ziyade onların tutumlarını etki altına alarak, yaptırımlar yerine isteklendirme üzerinde durabilmektedir. Bu duruma bir örnek olarak çoğu Amerikan yapımı filmlerde bir kâtilin yaşamış olduğu onu derinden etkileyen bir olaydan sonra erdemli bir insana nasıl dönüştüğünü anlatan konulara yer verilmektedir. Bunun nedeni Amerikalıların tarihî olaylardan ders çıkarmış olduğu

şeklinde yorumlanabilmektedir. Geçmiş, geleceği belirler yaygın kanaatinin aksine, Amerikalılar her zaman yeni başlangıçlar yapılabileceğinin vurgusunu yaymak isteyebilmektedir (Kissinger, 1994). 1972-1975 yılları arasında çekilen ve ABD yapımı olan Kung fu dizisinde “Caine” karakterini David Carradine canlandırmaktadır. Dizide Çin imparatorunun yeğenini öldürdükten sonra erdemli bir insan haline dönüşmesi anlatılmaktadır. “Kwai Chang Caine” karakterini öldürmesi için üç Çinli görevlendirilmektedir. Bu Çinli karakterler için dizide “kötü Çinli” imajının oluşturulduğu söylenebilmektedir. Benzer şekilde 1989 yılı ABD yapımı Best of the Best filminde Kuzey Koreli taekwondo sporcularının “kötü Kuzey Koreli” olarak sahnelendiği ifade edilebilmektedir. Korelilere taekwondonun erdemlerini anlatan Amerikalıların izleyiciye sunulması bu filmler ile Amerikalıların hem taekwondoyu hem de kung-fuyu Korelilerden ve Çinlilerden daha iyi yaptıkları izleniminin verildiği şeklinde yorumlanabilmektedir. Taylor’a göre (2011) David Carradine’ın erkek, yarı Asyalı bilge figür olmasının yanında yarı Amerikalı bir öğrenci olması, karşılaştığı olaylar karşısında Buddha’nın gözlerindeki gülümsemesi Amerika’da bir zen patlamasına ilham verebilmektedir. 1970’lerin sonlarından itibaren sosyal bilimcilerin dövüş sanatlarını araştırmaya önem vermesinin Kung fu dizisi etkisi ile olduğu düşünülmektedir (Channon ve Jennings, 2014). 1993 yılında yayınlanan “Dragon: The Bruce Lee Story” filmi Bruce Lee’nin eşi Linda Lee Cadwell’in kitabı temel alınarak çekilmiş ve bu filmde Kung Fu dizisi için Çinli Bruce Lee yerine baş rolde Amerikalı David Carradine tercih edilmiştir (Dailymail, 2015). ABD Hollywood filmlerinde kullandığı yumuşak güç unsurlarının etkisi ile popüler kültürünün beraberinde Asya toplumlarının dini yaşamları üzerinde etkili olabilmek için görüntüler kullanarak izleyici üzerinde “Anlaşılmaz Doğulu”, “Sarı Tehlike”, “Kâfir Japonlar”, “Kâfir Çinliler ve Ejderha Hanımlar” gibi ifadeleri Kung Fu ve Shōgun dizisinde kullanabilmektedir. Beyaz olan David Carradine medyanın yumuşak gücü kullanılarak “çift ırklı”, “yarı Asyalı” imajı ile izleyicilere sunulmuş ve izleyicide Amerikan hayranlığı oluşturularak sonraki dönemlerde siyasi açıdan meyve vermesi amaçlandığı ifade edilebilmektedir (Taylor, 2011). Dizide Caine karakterinin uyguladığı kung-fu teknikleri karşısında yetersiz olduğu algısının izleyicilere sunulduğu karatekaların kaybettiği sahnelerin işlenmesi yolu ile rekreatif etkinlik olarak karate-donun tercih edilmemesi gerektiği şeklinde algı oluşturduğu söylenebilmektedir.

Enter The Dragon Filmi

İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra ABD’nin kamu diplomasi faaliyetlerini yürüten USIA’nın (ABD Enformasyon Ajansı) Hollywood dizi film ve sinema sektörünü ABD’nin siyasi amaçlarına ulaşmak ve imaj oluşturmak için etkili bir yumuşak güç aracı olarak gösterdiği düşünülmektedir. ABD’nin tarih boyunca gerçekleştirdiği savaşlar ile Hollywood dizi film ve sinema konularının süreç içinde değişikliğe uğradığı ifade edilmektedir. 11 Eylül’den sonra Doğu’nun terörizme desteğini, Soğuk Savaş döneminde SSCB’yi, Vietnam Savaşı’nda ulusal özgüveni kazanan söylemlerin işlendiği dizi filmler ve sinemalar örnek olarak gösterilebilmektedir (Aydemir, 2017). ABD’nin Vietnam Savaşı esnasında Hollywood tarafından çekilen filmlerinde savaş sahnelerinden özellikle kaçınması ve bu filmlerin ABD’nin Vietnam’dan geri çekilmesinden yıllar sonra yayımlanması önemli görülmektedir (Kellner, 2011). Filmde Amerikalı “Roper” karakteri ile Amerikalı siyahi karakter “Williams” ın Vietnam Savaşı’nda arkadaş oldukları üzerinde dikkat çekici bir şekilde durulmaktadır. Vietnam Savaşı’na gitmeyi reddeden ünlü boksör Muhammed Ali’nin (Dere vd., 2017) tavrının ABD’de siyahi vatandaşlar üzerinde savaş karşıtı tutumların meydana gelmesinde etkili olduğu düşünülmektedir. Bu açıdan siyahi Williams karakterinin Vietnam’da gösterdiği

kahramanlıklar üzerinden siyahi vatandaşların ordunun yanında olmasının amaçlandığı yorumu yapılabilmektedir. Çünkü savaş temalı Hollywood filmlerinde ABD ordusuna katılımı özendirici bir çok unsur kurgulanabilmektedir (Aybar, 2020). Son olarak filmde Çin kung-fusundan ziyade ABD menşeli Jeet Kune Do kung-funun işlendiği, karate-do elbiseli ve siyah kuşak seviyesinde birçok savaşçının Lee karakteri tarafından kung-fu teknikleri ile yenildiğinin sahnelenmesi ile rekreatif etkinlik olarak karate-donun tercih edilmemesi yönünde izleyicileri etkilediği ifade edilebilmektedir.

Shōgun Dizi Filmi

Shōgun, 1975 yılında senarist, film yönetmeni, İkinci Dünya Savaşı gazisi ve savaş sırasında Japonların tutsağı olan James Clavell (1924-1994) tarafından yazılmış bir romandır (Britannica, t.y.). Dizide Erasmus isimli geminin mürettebatının rotayı sorması üzerine kaptanın “İleriye, ileriye, daima ileriye!” sözlerini yüksek sesle söylemesiyle henüz dizinin başında dikkatlerin Japonya üzerine çekildiği söylenebilmektedir. Hollywood dizi film ve sinemalarında kullanılan kıyafetler, semboller, müzikler, diyaloglar ve benzeri araçlar aracılığı ile ABD kendi inanç sistemini, kültürünü, eşitliğe ve özgürlüğe vurgu yaparak sosyal ve siyasi değerlerini diğer ülkelerin toplumlarına yayabilmektedir (Pınar, 2017). Dizide Toronaga karakteri ABD tarzında dans etmekte ve dansın ardından Amerikan tarzı sevinç ifadesi olan “Yeahh!” söylemi ile sevinç çılgılığı atmaktadır. Anjin-san karakteri ile şarkı söylerken “Elveda Çin’in tehlikeli suları”, Pasifik için ise Amerikan suları ifadesini kullanmaktadır. Bununla birlikte dizide Peder Alvito, Peder Sebastio, Peder Dell’aqua karakterlerinin yanı sıra Japon Mariko karakterinin haçlı kolyesinin sıklıkla izleyiciye sunulmasından, hristiyan olan Japon karakterlerin iyi ve yardımsever; budist olan Japon karakterlerin ise daha katı ve sert yapıları insanlar olarak karakterize edilmesinden dolayı dizi içerisinde hristiyanlık dinine ait sembolizmin kullanıldığı söylenebilmektedir. Dizide çıplak el ile uygulanan mücadele sanatı olan karate-do tekniklerinin kılıç taşıyan samuray görüntülerinin aralarında ustaca sahnелendiği ifade edilebilmektedir. Bu noktadan hareketle izleyicilerde mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun tercih edilmesinde etkili bir film olduğu yorumu yapılabilmektedir.

The Karate Kid Film Serisi (I, II, III) ve The Next Karate Kid Filmi

İkinci Dünya Savaşı esnasında ABD’de toplama kampları oluşturulmuştur. ABD’nin güneybatı bölgesinde bulunan Utah, Arizona, New Mexico, Colorado eyaletlerinde yoğunlaşan 13 bölgede Japon asıllı Amerikalılar toplama kamplarında hapsedilmiştir. Ancak ABD hükûmetinin sert gücünü gizlemek için “tahliye, çalışma kampı, yeniden yerleştirme merkezi” gibi kavramlar ile güzel, gerekli hatta gönüllü olunması intibasını uyandırmak amacıyla yumuşak güç kullandığı düşünülmektedir (Kamp-Whittaker, 2020). The Karate Kid filminde, Japon asıllı Amerikalı “Miyagi” karakterinin Amerikalı öğrencisine doğum gününde karate-do elbisesi hediye etmesi üzerine elbiseyi eşinin, doğumunu bekledikleri “ABD’de doğacak ilk Miyagi” sözleri ile ifade edilen ancak ABD’deki Manzanar Kampı’nda doğum sırasında yaşanan komplikasyon nedeni ile ölen çocukları için diktiği bu elbiseyi şimdi ABD’li öğrencisine hediye etmesi mânidar görülebilmektedir. Bu olay Shotokan Karate-do stiline kurucusu Okinawalı Funakoshi Gichin’in 1945 baharında Japonya’daki Kyushu Toplama Kampı’nda eşi ile birlikte kaldığı ve büyük oğlu Gogi’nin tüberkülozdan öldüğü vakaya benzetilebilmektedir. (Funakoshi, 1975).

The Karate Kid II filminin, Okinawa'ya giden Amerikalı Daniel ve Japon asıllı Amerikalı Miyagi karakterinin Okinawa'ya ve karate-do mücadele sanatına Japon Sato ve Chozen karakterinden daha çok saygı gösterdikleri ve sahip çıktıkları üzerine kurgulandığı söylenebilmektedir. Bununla birlikte ABD ile Japonya'nın İkinci Dünya Savaşı esnasında yaşadığı olumsuzluklara değinilerek savaşın gereksiz olduğu vurgusunun yapıldığı gözlemlenebilmektedir. Ayrıca Kral Sho Hashi'nin Okinawa'da silah kullanımını ve karate-do çalışılmasını yasaklaması "Barışçı Kral" nitelemesiyle anlatılarak ABD'nin Japonya'da karate-do mücadele sanatının çalışılmasına getirdiği 3. yasağın "Barışçıl" amaçla yapıldığı algısının oluşturulmaya çalışıldığı ifade edilebilmektedir.

The Karate Kid III filminde, Koreli bir ustadan karate-do eğitimi aldığı ifade edilen "Terry" karakterinin "Miyagi" karakterine saldırırken Çin Halk Cumhuriyeti asıllı Bruce Lee'nin dövüş filmlerindeki seslerini ve hareketlerini taklit ettiği görülmektedir. Karate-do teknikleri ile dövüşü kazanan "Miyagi" karakterinin Bruce Lee'ye atfedilen bu ses ve hareketlerle "Terry" karakteri ile alay etmesi, izleyiciler üzerinde rekreatif etkinlik olarak kung-fu sporu yerine rekreatif karate-do etkinliklerinin tercih edilmesinde etkili sahneler olarak değerlendirilebilmektedir.

The Next Karate Kid filminde Japon teknolojisinin olumlu imajlarla yansıtıldığı tespit edilmektedir. Çincenin "komik" olduğu, Çin kültürüne ait yin-yang sembolünü kullanan Alfa Elit Takımının kötü imajla anlatıldığı, Japon budist keşişlerle Amerikalıların "Zen Bowling" oynayıp birbirlerine karate-do selamı verdikleri sahneler filmdeki etkili sahneler olarak düşünülebilmektedir.

American Samurai Filmi

Film analiz edildiğinde Japon "Kenjiro Sanga" karakterinin samuray soyundan gelmesine rağmen, samuray kurallarının ahlaki değerlerinden uzak ve izleyiciye "kötü karakterli bir Japon" izlenimi vermesinin işlendiği sahneye bir parantez açmak gerekmektedir. 1992 yılında çekilmiş Hollywood yapımı American Samurai filminde, tıpkı The Karate Kid film serisinde kurgulandığı gibi Japonya'daki Okinawa Adası'nda yaşayan "Chozen" karakterinin "kötü karakterli Japon" olarak izleyiciye sunulması ile benzer şekilde kurgulandığı yorumu yapılabilmektedir. Amerikalı olan "Andrew" karakteri üzerinden "Samurai Tatsuya Sanga" karakterinin öğretilerinin devam ettiği imajının sunumu ile, rekreatif etkinlik olarak karate-do sanatının Amerikalılar tarafından, sanatın doğduğu yer olan Japonya'dan ve Okinawalılardan daha iyi bir şekilde sunulduğu ve geliştirildiği izleniminin verildiği sonucuna ulaşılabilmektedir. Film içerisinde düzenlenen turnuvaya katılan Çin Halk Cumhuriyeti kültürünün savaş sanatı olan kung-fu sporcularının gerek Japon "Kenjori Sanga" karakteri gerekse Amerikalı "Andrew Collins" karakteri tarafından karate-do teknikleri kullanılarak kolay bir şekilde yenildikleri görüntüler, rekreatif karate-do etkinliklerine katılımın tercihi açısından izleyici üzerinde etkileri olan sahneler olarak değerlendirilebilmektedir.

Bloodsport Filmi

Shidoshi Tanaka" karakterinin "*Savaşta Hiroşima'da oğlumu ve karımı yitirdim. Savaş yüzünden Japonya'yı terk ettim. Savaş yanlış. Amerika'ya yeni bir hayat kurmaya geldim. Bir aile, bir oğul için. İki bin yıldır bu öğretiyi babadan oğula aktarıldı. Shingo ölünce de durdu.*" sözleri önemli görülmektedir. 1984 yılında izleyicilerle buluşan ve İkinci Dünya Savaşı'nın yanlış olduğu temasının sıkça vurgulandığı The Karate Kid film serisinin çağdaşı olan 1988 yılında vizyona giren Hollywood yapımı olan Bloodsport filminde de benzer

temaların kurgulandığı ifade edilebilmektedir. Tanaka ailesinin iki bin yıllık öğretilerini Japonyalı bir kimsenin devam ettirememesi ve Amerikalı “Frank Dux” karakterinin bu öğretileri Japonlardan daha iyi temsil ettiği izlenimi ile 1992 yılında vizyona giren yine Hollywood yapımı American Samurai filmindeki “Samurai Tatsuya Sanga” karakterinin oğlu “Kenjori Sanga” karakterinin kötü davranışlar sergilemesi sonucunda Amerikalı “Andrew Collins” karakterinin karate-do kurallarının ahlaki değerlerine daha fazla sahip çıkması, benimsemesi ve aile yadigârı öğretileri temsil etmesi, Hollywood yapımı filmlerde yumuşak güç kullanımına güzel bir örnek teşkil edebilmektedir. “Frank Dux” karakterinin Hong Kong’da katıldığı turnuvada karate-do teknikleri ile Çinli kung-fu sporcularını çok kolay bir şekilde yenmesinin işlendiği sahneler, mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak Çin kung-fu sanatı yerine rekreatif karate-do yapılmasının gerektiği izleniminin verildiği şeklinde yorumlanabilmektedir.

The Last Samurai Filmi

Amerikan yapımı filmlerin çoğunda bir kâtilin yaşamış olduğu onu derinden etkileyen bir olaydan sonra erdemli bir insana nasıl dönüştüğünü anlatan konulara yer verilebilmektedir. Bunun nedeninin Amerikalıların tarihî olaylardan ders çıkarmış olduğu söylenebilmektedir (Kissinger, 1994). 1863 yılında ABD’nin iç savaşı olan Gettysburg Savaşı’nda Kızıldenizlileri katleden ABD ordusuna mensup “Yüzbaşı Nathan Algren” karakterinin, Japon samuraylarının öğretilerini Japonlardan daha başarılı uyguladığı izleniminin verildiği Hollywood yapımı bir film olduğu ifade edilebilmektedir. “Katsumoto” karakterinin oğlu “Nobutada” karakterinin ölmesi sonucu Japon dövüş sanatlarının son temsilcisi Amerikalı “Yüzbaşı Nathan Algren” karakterinin bu sanatı devam ettirmesinin sunulması ile daha önce analizlerini yaptığımız Bloodsport, American Samurai, The Karate Kid ve Shōgun filmlerinde işlenen temaların benzer temalardan oluştuğu görülmektedir. “Yüzbaşı Nathan Algren” karakterinin karate-do ve kılıç sanatındaki ustalığının işlendiği sahnelerin, rekreatif etkinlik olarak karate-do ve kendo sanatının tercihi konusunda izleyici üzerinde etkileri olduğu söylenebilmektedir. Amerikan Ordusu silahları ile donatılan Japon askerlerinin kendi kültürlerinin sembolü olan tüm samurayları öldürmeleri ve yalnızca Amerikalı “Yüzbaşı Nathan Algren” karakterinin bu savaştan sağ olarak kurtulması karşısında tüm Japon askerlerinin Amerikalı “Nathan” karakterini eğilerek selamlamalarının gösterildiği sahneler, Japon savaş sanatının ve karate-donun değerlerinin Amerikalılar tarafından en doğru ve en güzel şekilde temsil edildiği izlenimini verebilmesi ve izleyici üzerinde karate-do sanatını ABD’nin Japonlardan daha iyi yaptığı algısını oluşturabilmesi amacıyla sinemada yumuşak güç kullanımı açısından dikkat çekici bir örnek olabileceği şeklinde yorumlanabilmektedir.

Cobra Kai Dizi Filmi

İlk yayınlandığı 1984 yılından 36 yıl sonra 2020 yılında Hollywood yapımı The Karate Kid film serisinin devamı niteliğinde olan Cobra Kai dizi filmi, ABD’nin Sony Pictures Television şirketi ile yeniden vizyona girmiş durumdadır (Aboutnetflix, 2020). Dizinin dördüncü sezonunun tüm dünyada en çok izlenen on dizi arasına girmiş bulunması (Sputniknews, 2022) ve beşinci sezonunun 2022 yılı Eylül ayında yayınlanacak olması (Beyazperde, 2022) dizinin izleyici kitlesinin tüm dünyada arttığı, dolayısıyla rekreatif karate-do etkinliklerinin tercihi açısından izleyiciler üzerinde olumlu etki gösterdiği yönünde değerlendirilebilmektedir.

TARTIŞMA VE SONUÇ

Araştırma bulgularına göre; “Shōgun” dizi filminin analizinde “Mariko” karakterinin ve hapisanede mahkum olan dört Japon karakterlerin de Hristiyanlığa ait semboller ve ifadeler ile “Toranaga” karakterinin ABD tarzında dans etmesinin sahnelenmesi, The Karate Kid film serisinde ABD ordusunun gücünün ve İkinci Dünya Savaşı esnasında Japon asıllı Amerikalıların yaşadığı travmaya değinmeden onların kahramanlıklarının sahnelenmesi Hollywood dizi film ve sinemalarında kullanılan yumuşak güç unsurları olarak analiz edilmiştir. Alanyazın incelendiğinde elde edilen bulguları destekler nitelikte araştırmaların mevcut olduğu görülmektedir. Örneğin Eryılmaz (2018), ülkelerin sinemayı sanatsal bir faaliyet ve kendi kültürlerini tanıtmaya amacıyla kullanmasının yanında dış politika aracı olarak da kullandıklarını ve diğer devletlerin politik tutumlarına göre yumuşak gücün etkili kullanım alanı olan sinemanın bir araç fonksiyonu üstlendiğini söylemektedir. Uslu (2021) filmlerde kullanılan kostümlerin, görüntülerin, müziklerin, çeşitli sembollerin, yaşam tarzlarının, düşünce yapılarının teknolojik ve kurgusal tekniklerle izleyicilerde istenilen tutum ve davranışların oluşmasında sinemanın bir yumuşak güç aracı olarak kullanılmasına örnek teşkil ettiğini ifade etmektedir. Bununla birlikte ABD hükûmetlerinin kendi ideolojilerini tüm dünyaya yaymak için yumuşak güç kullanım aracı Hollywood filmlerini etkili olarak kullandığını yaptığı film analizleri ile ortaya koymaktadır. Benzer şekilde Pınar (2017) araştırmasında, Amerikan sinema endüstrisi Hollywood filmlerinde kullanılan kıyafetler, semboller, müzikler, diyaloglar ve benzeri araçlar aracılığı ile ABD’nin kendi inanç sistemini, kültürünü, eşitliğe ve özgürlüğe vurgu yaparak sosyal ve siyasi değerlerini diğer ülkelerin toplumlarına yaymakta olduğunu vurgulamaktadır. Otoriter rejimler, küresel terör olayları, kitle imha silahları gibi konuları ele alarak Hollywood filmlerini eşitliği ve özgürlüğü savunan, insan haklarını koruyan ancak uluslararası alanda tek yanlı siyasi tutum ve kararların evrensel toplum çıkarlarını korumak için yapıldığı izlenimini vermek ve toplumları ikna etmek için önemli bir araç olarak kullanmakta olduğunu belirtmektedir. Bu açıdan Hollywood filmleri ABD’nin dış politikasına oldukça büyük ölçüde katkı sağlamaktadır.

Hollywood filmleri, yayınlandığı süreç açısından analiz edildiğinde yumuşak güç kullanımı ile siyasi hedeflere ulaşmak için filmlerin bir araç olarak kullanıldığı ifade edilebilmektedir. 2009 yılında Asya turuna çıkan dönemin ABD Başkanı Barack Obama ziyaretine ilk olarak Japonya’dan başlamış ve İkinci Dünya Savaşı’ndan sonra Japonya’yı ziyaret eden ilk ABD Başkanı olmuştur. Bu ziyaretinde İkinci Dünya Savaşı’nda ABD tarafından atom bombası atılan Hiroşima ve Nagasaki şehirlerine ziyarette bulunmamıştır (BBC, 2009). 11 Nisan 2016 tarihinde eski ABD Dışişleri Bakanı John Kerry, Japonya’da Hiroşima kentine atılan atom bombasını anma törenlerine katılmıştır (BBC, 2016a). 27 Mayıs 2016 tarihinde ise Hiroşima’yı ziyaret eden ilk ABD Başkanı Barack Obama atom bombasında hayatını kaybedenler anısına yapılan anıta çelenk koyarak hayatını kaybedenleri onurlandırmış ancak özür dilememiştir. Dönemin ABD Başkanı Barack Obama “Bu ziyaret eski düşmanların bile güçlü müttefiklere dönüşebileceğinin bir göstergesi” ifadesinde bulunmuştur (BBC, 2016b). Sonrasında ise 28 Aralık 2016 tarihinde eski Japonya Başbakanı Shinzo Abe, Hawaii Adalarında bulunan Pearl Harbor’daki Amerikan Deniz Üssü’nü ziyaret ederek ülkesinin 1941 yılında düzenlediği Pearl Harbor saldırısında hayatını kaybedenler için başsağlığı dilemiştir (BBC, 2016c). Buradan hareketle araştırmada elde edilen bulgular ışığında, Hollywood yapımı olan The Karate Kid film serisi boyunca işlenen konuların ve temaların

mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun özendirilmesinin yanında, Japonya ve ABD arasındaki ilişkilerin düzeltilmesi için yumuşak gücün kullanımına güzel bir örnek teşkil ettiği düşünülebilmektedir.

Türkiye’de film dağıtım piyasası ABD film dağıtım şirketleri olan Warner Bross ve United International Pictures özelinde ABD küresel firmaları tarafından kontrol altında tutulmaktadır (Dağtaş vd., 2005). ABD, Hollywood filmlerinin yanı sıra reklam endüstrisini kullanarak tek taraflı iktisadi ve politik projelerini meşrulaştırmaktadır (Gür, 2014). Bu bilgiler ışığında, ABD’nin kendi çıkarlarına uygun rekreatif etkinliklerin reklamını yaparak rekreasyonistler üzerinde medyayı ve sinemayı bir yumuşak güç aracı olarak kullandığı sonucuna ulaşabilmektedir.

Alanyazın incelendiğinde bireylerin rekreatif etkinlikleri tercih etmesi/etmemesi üzerinde dizi film ve sinema ile benzer şekilde sosyal medyanın da etkili olduğunu söylemek mümkündür. Özkazanç (2020) teknolojik gelişmelerin bir sonucu olarak kullanıcılara her geçen gün yeni kullanım alanları sağlayan sosyal medyanın rekreasyonel aktivitelerin tercih edilmesinde diğer kullanıcıların paylaşımlarının, rekreatif etkinlik görsellerinin, videolarının vb. çeşitli faktörlerin etkilerini araştırmış ve pozitif yönde bir ilişki olduğunu ortaya koymuştur. Benzer şekilde Vurguncu (2019) Ankara ili Çankaya ilçesinde yaşayan 20-54 yaş arası sosyal medya kullanan bireylerin rekreatif etkinlik tercihleri üzerinde sosyal medyanın pozitif yönde etkisinin olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu yönleri ile sosyal medyanın yumuşak güç kullanım araçlarından biri olmasının ve rekreatif etkinlik seçimlerinde etkili olmasının araştırma bulgularımız ile benzerlik gösterdiği düşünülebilmektedir.

Hollywood filmlerinde, rekreatif etkinlik olarak karate-do çalışan bireylerin Enter The Dragon filminin ve Kung Fu dizi filminin analizinde elde edilen bulgularda ifade edildiği gibi her zaman yenilgiye uğradığının sahnelenmesi ve bu filmlerde dünyaca ünlü aktörlerin oynaması izleyicilerde karate-do sporunun etkisiz olduğu ve rekreatif etkinlik olarak çalışılmaması gerektiği algısını oluşturduğu şeklinde yorumlanabilmektedir. Hollywood filmlerinde rekreasyonel etkinlikler kapsamında aynı fikirlerin bir araya getirilerek izleyicilere yansıtılması, işlenen temaları anlamakta farklı anlamlar kazandırması rekreasyon alanında uygulanan yumuşak güce örnek teşkil edebilmektedir. Hollywood’un başka filmlerinde de aynı konuyu işlediğinde hiçbir izleyiciye rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunu bırakın demesine gerek kalmadan karate-do çalışan bireylerin bu sporu bırakabileceği öngörülebilmektedir. Bu Hollywood’un ciddi bir yumuşak güç etkisi olarak yorumlanabilmektedir.

1950-1980 yılları arasında Japon ekonomisi çok hızlı bir gelişme göstermiştir ancak 1990’lardan itibaren durgunluk yaşamıştır (Saridoğan vd., 2016). Japonya 1960’ta 3,6 milyon televizyon üretirken bu sayıyı 1970’te 13,8 milyon seviyesine yükseltmiştir. İkinci Dünya Savaşı sonrasında otomotiv üretimi olmayan Japonya, 1960’ta 165000 adet, 1970’te 3 milyon ve 1980’de 10 milyon motorlu araç üretmiş ve ABD’yi otomotiv alanında geride bırakmıştır. Japonya’nın 1960’ta GSMH’sı 43 milyar dolar ile dünya toplamının ancak %2,9’u seviyesinde iken, 1970’te 200 milyar dolar seviyesi ile %6,2, 1973’te 411 milyar dolar ile %8,6, 1976’da 574 milyar dolar ile %8,4 ve 1978 yılında 836 milyar dolar ile dünya toplamının %9,5’i seviyesine yükselmiştir. 1960 ve 1978 yılları arasındaki 18 yıllık dönemde

GSMH'sı 19 kat yükselmiş ve 1973 yılında Japonya, Batı Almanya'yı geçerek ABD ve SSCB'nin ardından GSMH sıralamasında üçüncü sıraya yükselmiştir (Eğilmezgil, 2000).

Japonya'nın 1950-1980 yılları arasında ekonomik alanda çok hızlı gelişme göstermesiyle birlikte, ABD'nin Hollywood dizi film ve sinema sektörünü 1972-1975 yılları arasında "Kung Fu" dizi filmi ve 1973 yılında "Enter The Dragon" filmi ile mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporu yerine kung-fu sporunun tercih edilmesinde planlı ve etkili bir şekilde yumuşak güç unsuru olarak kullandığı şeklinde yorumlanabilmektedir.

Çin Halk Cumhuriyeti 1949 yılında Çin Komünist Partisi tarafından kurulmuştur. Çin Komünist Partisi Merkez Komitesi Başkanı Mao Zedong'un döneminde (1949-1976) planlı ekonomi modeli uygulanmasına rağmen Mao'nun 1976'da vefat etmesinin ardından 1978'de Çin Halk Cumhuriyeti'nin dünya üretimindeki payı %5 seviyesine düşmüştür. 1984'te Çin Komünist Partisi fiyat reformu ve piyasa sistemindeki düzenlemeler yolu ile ekonomik sistemin yeniden yapılandırılmasında gelişim sağlamıştır. 1993 yılında Çin tarzı sosyalist pazar ekonomisi uygulanmıştır. 1995 yılında Çin Halk Cumhuriyeti dünya üretimindeki payını 1978 yılındaki %5 seviyesinden, ikiye katlayarak %10,9 seviyesine yükseltmiştir (Sandıklı, 2009). Gelişen ekonomisine ve teknolojisine karşın 1998 yılında kurulan Uluslararası Uzay İstasyonu'na Çin Halk Cumhuriyeti dahil edilmemiş ve 2000-2005 yılları arasında Çin Halk Cumhuriyeti çok yönlü uzay çalışmalarına başlayarak bu alanda kendi yolunu çizmiştir. 2003 yılında Shenzhou V denemesi ile bağımsız olarak insanlı uzay yolculuğu yapabilen üçüncü ülke olmuştur. 2011 yılında Tiangong-1 ve Shenzhou-8 uzay araçlarını başarılı bir şekilde uzayda birleştirerek kendi uzay istasyonunun temelini atmıştır (Ünal, 2020). Çin'in teknolojik gelişmelerinin bir sonucu olarak 2011 yılında ABD kongresi tarafından Çinli vatandaşların NASA tesislerine girmesini yasaklayan bir yasa onaylamıştır (Reddy, 2017). 2019 yılında Çin Halk Cumhuriyeti'nin Chang'e 4 isimli uzay aracı, daha önce hiçbir uzay aracının inmediği Ay'daki "karanlık yüz" olarak isimlendirilen Aitken Havzasına iniş yapmıştır (BBC, 2019). Bu bilgiler ışığında ABD'nin Hollywood film sektörü aracılığı ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin teknoloji alanında ilerlediği dönemlerde Japonya ve Japon dövüş sanatı olan karate-do konulu filmleri yayınladığı, dizi film ve sinemayı bir yumuşak güç unsuru şeklinde kullanarak kendi siyasi amaçlarına ulaşmayı hedeflediği sonucuna ulaşılabilmektedir.

Bu araştırmada elde edilen bulgularına göre, Hollywood film sektörünün 1980 yılında "Shōgun" dizi filmini, 1984 yılında "The Karate Kid", 1986 yılında "The Karate Kid II", 1988 yılında "Bloodsport", 1989 yılında "The Karate Kid III", 1992 yılında "American Samurai", 1994 yılında "The Next Karate Kid", 2003 yılında "The Last Samurai" filmlerini, 2020 yılında "Cobra Kai" dizi filmini ve 2021 yılında "Shōgun" dizi filminin yeniden çekilmesi ile Çin Halk Cumhuriyeti'nin ekonomik açıdan güçlendiği yıllardan itibaren vizyonda izleyici kitleleri ile buluşturması, bu filmlerde Çin ile ilgili olumsuz söylemlerin bulunmasından hareketle Çin kung-fusundan ziyade Japonya'nın Okinawa Adası'nda ortaya çıkan karate-donun rekreatif etkinlik olarak yapılması gerektiği izleniminin verildiği şeklinde yorumlanabilmektedir.

Bu bulgular neticesinde; "ABD yumuşak gücü Hollywood dizi film ve sinema sektöründen, Çin'in teknoloji devi haline geldiği dönemlerde Japon kültürünün bir sanatı olan karate-

donun olumlu imajla anlatıldığı ve mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun yapılması gerektiğini telkin eden; Japonya'nın teknoloji devi olduğu dönemlerde ise Çin kültürünün bir sanatı olan kung-fu konulu filmler içerisindeki karate-do sporunun yapılmaması gerektiğini telkin eden sahneler, söylemler, kostümler vb. odyovizüel unsurlar aracılığı ile rekreatif karate sporunun tercih edilmesinde/edilmemesinde planlı ve etkili bir şekilde yumuşak güç unsurlarından yararlanmaktadır" araştırma hipotezinin kabulüne karar verilmiştir.

Araştırmaya ilişkin sonuçlar genel olarak özetlendiğinde; rekreatif karate-do konulu Hollywood filmlerinin analiz edilmesiyle elde edilen verilere göre 1950 ve 1980 yılları arasında teknolojik ve birçok alanda ABD'yi geride bırakarak gelişen Japonya'nın ilerlediği ve ABD için tehdit konusu haline geldiği dönemlerde Çin Halk Cumhuriyeti kültürünün bir sanatı olan kung-fu sporu konulu dizi filmlerin ve sinemaların Hollywood tarafından yayınlandığı ve mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak kung-fu sporunun çalışılması gerektiği algısının bireyler üzerinde oluşmasında bu filmlerin planlı ve etkili bir şekilde kullanıldığı görülmektedir. 1984 yılından itibaren giderek gelişen ve ABD için tehdit unsuru haline gelen Çin Halk Cumhuriyeti'nin ilerlediği dönemlerde ise, ABD'nin yumuşak gücünün etkili kullanım alanı olan Hollywood filmlerinde Japonya kültürünün bir sanatı olan karate-do konulu filmlerde kullanılan söylemler, müzikler, kıyafetler ve kung-fu karşısında etkili olduğunu gösteren odyovizüel unsurlar aracılığıyla mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak karate-do sporunun çalışılması gerektiği algısının izleyiciler üzerinde oluşmasında bu filmlerin planlı ve etkili bir şekilde kullanıldığı sonucuna varılmıştır.

Bu sonuçlar doğrultusunda, araştırma kapsamında incelenen Hollywood filmlerinin analizindeki elde edilen bulgular ile alanyazında benzerlik gösteren olumlu sonuçlar ortaya çıkmıştır. Bu çalışma ile ABD'nin yumuşak gücü Hollywood film sektörünün bireylerin rekreatif etkinlik tercihleri üzerinde etkili olduğu ortaya koyulmuştur. Kavramsal çerçevede bakıldığında bu çalışmanın, ABD'nin yumuşak güç unsurlarının en önemlisi ve dünyada alanında en iyisi olan Hollywood film sektöründen mücadele sporları özelinde rekreatif etkinlik olarak rekreasyon alanyazınında spesifik bir alan olan rekreatif karate-donun tercih edilmesinde/edilmemesinde planlı ve etkili bir şekilde yararlandığı sonucuna dayanarak, sonraki araştırmalarda Hollywood'un yumuşak gücünün diğer rekreatif branşların tercih edilmesinde/edilmemesinde etkileri incelenerek rekreasyon alanyazınına katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Ayrıca araştırma, karate-do tarihi açısından alanyazında değinilmeyen üçüncü yasak kavramını ortaya koymaktadır. Alanyazında karate-do tarihinde iki yasaktan bahsedilmektedir. Bu çalışmada ise karate-do tarihinde iki kez gerçekleşen karate-do ve Okinawan geleneksel silahlarının çalışılmasının yasaklanması ile birlikte üçüncü yasağın ABD tarafından ortaya koyulduğunun tespit edilmesi, Osmanlı Devleti'nde yaşanan Vaka-i Hayriye'de yeniçerilerin silah kullanmalarının yasaklanması ve yok edilmeleri ile Okinawa'da samurayların bu yasaklar karşısında ezoterik öğretilerle nesilden nesile geliştirdikleri mücadele sanatını günümüze aktarmalarının karşılaştırmalı olarak analiz edilmesi çalışmanın orijinalliğini ortaya çıkarmıştır. Bununla birlikte rekreasyon alanyazınında rekreatif karate-do kavramı ilk kez çalışmamızda kullanılmıştır. Tüm canlıların rekreasyona olan ihtiyaçlarının tespit edilmesinin yanı sıra yanlış yönlendirilen bazı rekreatif faaliyetlerin bireysel ekolojik saldırı olarak değerlendirilebilmesi de çalışmamızın orijinalliğine katkı sağlayan bir diğer unsurdur. Bu çalışmada tüm bu kavramların birlikte ele

alınarak incelenmesi, rekreasyon ile birlikte karate-do tarihi açısından ulusal ve uluslararası araştırmacılara katkı sağlayacaktır.

Ulusal ve uluslararası film sektöründe yayınlanan sinemalar içerisinde rekreasyonel faaliyetler ile ilgili söylemler, müzikler, kıyafetler ve odyovizüel unsurlar bulunmakla birlikte yeterli düzeyde olmadığı söylenebilmektedir. Geniş kitlelere ulaşabilme özelliği olan sinemalar kapsamında, bireylerin rekreasyonel faaliyetlere yönlendirmesine katkı sağlayacak araştırmalar yapılmalıdır. Bu araştırmanın, ABD'nin yumuşak gücü Hollywood film sektörünün rekreatif karate özelinde incelenmesine yönelik diğer çalışmalara bir ön araştırma niteliği taşıdığı ifade edilebilmektedir. Hollywood film sektörü ile birlikte farklı film sektörlerinin bireylerin rekreasyonel tercihleri üzerindeki etkilerini araştıran karşılaştırmalı çalışmaların yapılabileceği önerilmektedir.

Çıkar Çatışması: Çalışma kapsamında herhangi bir kişisel ve finansal çıkar çatışması bulunmamaktadır.

Araştırmacıların Katkı Oranı Beyanı: Araştırma Dizaynı-FG; PGG, Verilerin Toplanması-FG; PGG, İstatistik Analiz- FG; PGG; Makalenin Hazırlanması, FG; PGG: 1. ve 2. yazarlar tarafından gerçekleştirilmiştir.

Etik Kurul İzni ile ilgili Bilgiler

Kurul Adı: Manisa Celal Bayar Üniversitesi Rektörlüğü Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırma ve Yayın Etik Kurulu

Tarih: 20.12.2021

Sayı No: 19

KAYNAKLAR

- Aboutnetflix. (2020, Haziran 22). *Karate kid efsanesi, cobra kai'nin netflix'e gelişiyle yeni bir döneme giriyor*. <https://about.netflix.com/tr/news/the-karate-kid-saga-enters-a-new-era-as-cobra-kai-comes-to-netflix>.
- Ak, S. (2022). Schwartz değerler ölçeği bağlamında “camdaki kız” dizisinin içerik analizi. *Ordu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 12(1), 339-356. <https://doi.org/10.48146/odusobiad.1054713>
- Akcan, F. A. (2018). Çocuklarda vertigo; ayırıcı tanı. *Türkiye Çocuk Hastalıkları Dergisi*, 12(2), 148-152. <https://doi.org/10.12956/tjpd.2018.356>
- Akman, K. (2013). Buşido: Japon samuraylarının felsefesi. *Yalova Sosyal Bilimler Dergisi*, 1(1), 132-150.
- Aras, G. (2017). *Farklı göz egzersizlerinin okul çağı çocuklarında hipermetropi kusurları üzerine etkisinin araştırılması*. Doktora tezi, İstanbul Medipul Üniversitesi, Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Fizyoterapi ve Rehabilitasyon Anabilim Dalı, İstanbul.
- Aybar, A. S. (2020). İyi öldürmeler ‘good kill’ Hollywood. Kurtoğlu, R. (Ed.), *Hollywood sineması ve bilinçaltı operasyonları*, içinde (s. 13-15). Metis Yayınları.
- Aydemir, E. (2017). Use of Hollywood as a soft power tool in foreign policy strategy of the United States of America. *International Journal of Humanities and Social Science Invention*, 6(11), 79-83.
- Başdemir, H.Y. (2016). Ezoterik grupların epistemolojisi. *Liberal Düşünce Dergisi*, (83), 75-90.
- BBCNews. (2009, Kasım 13). *Obama'nın ilk asya çıkarması*. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2009/11/091113_obama_asia.
- BBCNews. (2016a, Nisan 11). ABD, Hiroşima anma törenlerine Kerry ile katıldı. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/04/160411_kerry_hirosima.
- BBCNews. (2016b, Mayıs 27). ABD başkanı Obama'dan tarihi hiroşima ziyareti. https://www.bbc.com/turkce/haberler/2016/05/160527_obama_hirosima_ziyaret.
- BBCNews. (2016c, Aralık 28). *Japonya başbakanı Abe'den pearl harbor'da ölenler için taziye mesajı*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-dunya-38447840>.
- BBCNews. (2019, Ocak 3). *Çin uzay aracı ay'ın karanlık yüzüne başarı ile iniş yaptı*. <https://www.bbc.com/turkce/haberler-46739790>.
- Beyazperde. (2022, Mayıs 6). *Cobra kai'nin beşinci sezonu ne zaman?*. <https://www.beyazperde.com/haberler/diziler/haberler-101978/>.
- Britannica. (t.y.). James Clavell american writer and director. Erişim Adresi: <https://www.britannica.com/topic/The-Great-Escape>.
- Bureau of Outdoor Recreation. (1966). Trails for America report on the nationwide trail study. *United States Department of the Interior Bureau of Outdoor Recreation Report*, 3-156.
- Channon, A., & Jennings, G. (2014). Exploring embodiment through martial arts and combat sports: A review of empirical research. *Sport in Society*, 17(6), 773-789. <https://doi.org/10.1080/17430437.2014.882906>
- Chindarkar, R., Sharma, S., & Kumar, A. (2021). A Cross sectional study to assess agility skills of kumite karate players aged 15-20 years in Mumbai suburban area. *International Journal of Health Sciences and Research*, 11(9), 252-258. <https://doi.org/10.52403/ijhsr.20210938>
- Cross, G. S. (2004). *Encyclopedia of recreation and leisure in America*. Charles Scribner's Sons.
- Dağtaş, E., Yaylagül, L., ve Küçükkurt, F. (2005). Küreselleşme sürecinin Türkiye'deki film dağıtımına etkileri. *Kurgu Dergisi*, (21), 25-39.

Gökdere, F., ve Güzel-Gülbüz, P. (2023). Yumuşak güç kullanımında Hollywood filmlerinin rekreatif karate özelinde incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 306-326.

Dailymail. (2015, Şubat 28). *New Bruce Lee biopic in the works as martial arts icon's daughter promises first truly 'complete' look at the star's life*. <https://www.dailymail.co.uk/news/article-2973162/New-Bruce-Lee-biopic-works-martial-arts-icon-s-daughter-promises-truly-complete-look-star-s-life.html>.

Demirbaş, H., ve Pınar, Ş. S. (2020). Türkiye’de su kaynaklarına bireysel ekolojik saldırıların çevresel tasarım ve çevre psikolojisi açısından değerlendirilmesi. *Bandırma Onyedü Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Araştırmaları Dergisi*, 3(2), 163-177. <https://doi.org/10.38120/banusad.803625>

Dere, İ., Aslan, A., Adakuş, Z., ve Altun, H. (2017). Muhammed Ali’nin maçlarını izleyenlerin hatıraları (1970-1980). *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(4), 555-584.

Eğilmezgil, H. (2000). *Asya ekonomik mucizesi ve Türkiye (Japonya, Asya kaplanları, Çin ve Türkiye)*. Yüksek Lisans tezi, Anadolu Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İktisat Anabilim Dalı, Eskişehir.

Eraslan, M. (2021). Ahmet Murat KADIOĞLU (2020), Meiji dönemi Japon ve Osmanlı askeri modernleşmesi. *Karamanoğlu Mehmetbey Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 4(1), 215-217. <https://doi.org/10.47948/efad.900648>

Eryılmaz, Y. Ö. (2018). *Yumuşak güç ve sinema*. Yüksek Lisans tezi, Karabük Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası Ekonomi Politikası Anabilim Dalı, Karabük.

Frye, N. (1980). *Creation & recreation*. University of Toronto Press.

Funakoshi, G. (1975). *Karate-do my way of life*. Kodansha International Ltd.

Gonzalez, D. L. F. (2021). Recentring the cartographies of karate: Martial arts tourism in Okinawa. *Journal of Martial Arts Anthropology*, 21(3), 51-66. <https://doi.org/10.14589/ido.21.3.8>

Gökdere, F., & Cengiz, Ş. Ş. (2021). Investigation of the relationship between the life quality and life satisfactions of karate do coaches in the covid-19 outbreak process. *Pakistan Journal of Medical & Health Sciences*, 15(10), 3432-3437. <https://doi.org/10.53350/pjmhs2115103432>

Gür, N. (2014). Yeni Türkiye’nin yumuşak güç unsuru: Turizm. *Siyaset Ekonomi ve Toplum Araştırmaları Vakfı Perspektif*, (58), 1-5.

Higaonna, M. (1997). *Traditional karate-do okinawa goju ryu vol. 1 fundamental techniques*. Sugawara Martial Arts Institute Inc.

Kamp-Whittaker, A. (2020). World war II Japanese american internment in the American Southwest. *Kiva*, 86(2), 223-232. <https://doi.org/10.1080/00231940.2020.1747794>

Karaağaç, Y. (2019). Diplomasi olgusu çerçevesinde propaganda ve kamu diplomasisi faaliyetlerinin etkileşimi ve farklılıkları. *Bilecik Şeyh Edebali Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(2), 690-705. <https://doi.org/10.33905/bseusbed.639393>

Karakoç, E., ve Mert, A. (2013). Sinemada siyasal iktidar, ideoloji ve medya üçgeni: Wag the Dog filminin incelenmesi. *Selçuk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Dergisi*, (34), 279-297.

Karaküçük, S. (2014). *Rekreasyon: boş zamanları değerlendirme (7. Baskı)*. Gazi Kitabevi.

Karataş, Z. (2015). Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri. *Manevi Temelli Sosyal Hizmet Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 62-80.

Kellner, D. (2011). *Bush-Cneney döneminde Hollywood sineması ve siyaset*. (G. Koca, Çeviri Ed.). Metis Yayınları.

Kırık, A. M. (2013). Sinemada renk öğesinin kullanımı: renk ve anlatım ilişkisi. *21. Yüzyılda Eğitim ve Toplum Eğitim Bilimleri ve Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 2(6), 71-83.

Kissinger, H. (1994). *Diplomacy*. Simon & Schuster.

Medin, B., ve Koyuncu, S. (2017). Bir yumuşak güç unsuru olarak sinema: Hollywood örneği. *International Journal of Social Sciences and Education Research*, 3(3), 836-842. <https://doi.org/10.24289/ijsser.307385>

- Mendonça, D. L. C. D., Alonso, A. C., Greve, J. M. D. A., & Garcez-Leme, L. E. (2017). Assessment of the quality of life, muscle strength, and dynamic balance of elderly kendo players. *Clinics*, 72(11), 661-666. [https://doi.org/10.6061/clinics/2017\(11\)03](https://doi.org/10.6061/clinics/2017(11)03)
- Miles, M. B., Huberman, A. M. & Saldaña, J. (2014). *Qualitative data analysis a methods source book*. (3rd edition). Sage Publications Inc.
- Nimura, Y., Higaki, E., & Yokoyama, Y. (2021). Arts and sciences of kuatsu a review of the historical and medical researches. *The Arts and Sciences of Judo*, 1(1), 102-109.
- Nye Jr, J. S. (2002). *The Paradox of American power: why the world's only superpower can't go it alone*. Oxford University Press.
- Okuş, H. (2015). *Mücadele disiplinleri ve onun içerisinde gelişen karatenin tarihi süreçleri ile karatenin kültürel ve tanımsal çelişkileri üzerine bir değerlendirme*. Spor Dünyası Yayıncılık.
- Öden, T. N., ve Van Giersbergen, M. Y. (2021). Düşme ve düşmelere bağlı yaralanmaların azaltılması için kanıt temelli uygulama önerileri. *Sağlıkta Performans ve Kalite Dergisi*, 18(1), 17-40.
- Öktem, T., Öktem, G., Güzel, P., & Özbey, S. (2016). Review of relationship between personality characteristics and leadership power perceptions of karate-do athletes. *International Journal of Sport Culture and Science*, 4(Special Issue 3), 762-773. <https://doi.org/10.14486/IntJSCS624>
- Özkazanç, C. (2020). *Sosyal medya pazarlamasının bireylerin boş zaman değerlendirme (rekreasyonel) aktiviteleri seçmelerine etkisi*. Yüksek Lisans tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.
- Pınar, L. (2017). Amerika Birleşik Devletleri'nin yumuşak gücü ve hollywood. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 6(1), 253-274.
- Pınar, M. C. (2022). *Uluslararası futbol organizasyonlarının uluslararası ilişkilere etkisi*. Yüksek Lisans tezi, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Politik Ekonomi Anabilim Dalı, Karabük.
- Reddy, V. S. (2017). US-China space cooperation: Balancing act between the US congress and president. *Astropolitics*, 15(3), 235-250. <https://doi.org/10.1080/14777622.2017.1378962>
- Sandıklı, A. (2009). Geleceğin süper gücü Çin. *Bilge Strateji*, 1(1), 40-50.
- Sarıdoğan, E., Güriş, B., & Uçak, A. (2016). An Analysis of environmental Kuznets curve for Japanese economy. *Trakya Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 5(2), 146-159.
- Sopčić, D., Janevski, J., Mudrić, R., & Milosavljević, S. (2019). Hand block techniques in traditional and modern sport karate. *Sport-Science & Practice*, 9(2), 79-92.
- Sputniknews. (2022, Ocak 27). *Ozark, netflix'in en çok izlenenleri arasına girdi*. <https://tr.sputniknews.com/20220127/ozark-netflixin-en-cok-izlenenleri-arasina-girdi-1053185988.html>.
- Şahin, İ. (2021, Ekim 8). *İş birliği önündeki en büyük engel yunan paranoyası*. <https://www.star.com.tr/acik-gorus/is-birligi-onundeki-en-buyuk-engel-yunan-paranoyasi-haber-1658370/>.
- Taylor, M. L. (2011). Oriental monk as popular icon: on the power of US orientalism. *Journal of the American Academy of Religion*, 79(3), 735-746. <https://doi.org/10.1093/jaarel/lfr014>
- Turan, Y., ve Karafil, A. (2017). Türk dış politikasında yumuşak güç unsuru ve T.C. başbakanlık kamu diplomasisi koordinatörlüğü örneği. *Uluslararası Politik Araştırmalar Dergisi*, 3(1), 17-32. <https://doi.org/10.25272/j.2149-8539.2017.3.1.02>
- Uslu, B. E. (2021). *Yumuşak güç kavramı ve Amerika Birleşik Devletleri'nin yumuşak güç unsuru olarak Hollywood sineması*. Yüksek Lisans tezi, Karabük Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Uluslararası Politik Ekonomi Anabilim Dalı, Karabük.

Gökdere, F., ve Güzel-Gürbüz, P. (2023). Yumuşak güç kullanımında Hollywood filmlerinin rekreatif karate özelinde incelenmesi. *Spor Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 8(2), 306-326.

Ünal, A. (2020). *Sert ve yumuşak güç bağlamında Çin'in uzay çalışmalarına genel bir bakış*. Yüksek Lisans tezi, Akdeniz Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Uluslararası İlişkiler Anabilim Dalı, Antalya.

Vurguncu, K. (2019). *Bireylerin sosyal medya kullanım amacının rekreasyonel aktivite tercihine etkisi*. Yüksek Lisans tezi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Lisansüstü Eğitim Enstitüsü, Rekreasyon Yönetimi Anabilim Dalı, Ankara.

Wolcott, H. F. (2009). *Writing up qualitative research*. (3rd edition). Sage Publications Inc.

World Karate Federation. (2020, Ocak 1). *Karate competition rules*. https://www.wkf.net/pdf/WKF_Competition%20Rules_2020_EN.pdf.

Yadav, P. K. (2021). *Shotokan karate-easiest way to get blackbelt*. Blue Rose Publishers.

Yıldırım, A., ve Şimşek, H. (2018). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (11. Baskı). Seçkin Yayıncılık.

Yılmaz, S. (2011). Yumuşak güç ve evrimi. *Turan Stratejik Araştırmalar Merkezi Dergisi*, 3(12), 31-36.

Bu eser **Creative Commons Atıf-Gayri Ticari 4.0 Uluslararası Lisansı** ile lisanslanmıştır.